

У интернат Војне гимназије, у Хумској 22, поред Стадиона ЈНА, унео сам своје ствари, спаковане у једну торбу, у лето 1997. године. Соба 504. Моји цимери били су из Новог Сада, Каравукова код Оцака и Црног Кала покрај Баточине. У одељењу је било тридесетак дечака, а у класи њих око 200, из свих крајева Србије и Црне Горе, сви одлични ђаци, многи најбољи у својим школама. Дружећи се са њима, а војничка су другарства с правом на добром гласу, упознао сам целу Србију. Ту је моје родољубље добило чврсто упориште, ту су се идеали повезали са стварношћу. У војним школама се заволи Србија.

Пише пуковник
др Срђан СТАРЧЕВИЋ

О предностима војног школства

ШКОЛЕ У КОЈИМА СЕ ЗАВОЛИ СРБИЈА

Ако сам био студент магистарских студија на Факултету политичких наука имао сам привилегију да слушам предавања из социјалне психологије код професорке Мирјане Васовић. Када сам положио испит, моја добра професорка, искрено зачуђена, упитала ме је откуд ја у војсци. Чинило јој се невероватним да неко ко је успео да овлада теоријом политике Карла Шмита, па да је још и критикује оружјем из арсенала филозофије диференције Николе Милошевића, може бити производ војних школа. Ето доказа да и најбољи професори могу да погреше! Подразумева се, одлични ђаци, студенти и постдипломци могу се наћи у било којој школи. У војним школама је клима за те и такве момке и девојке, ипак, најбоља.

На часовима у војним школама влада дисциплина. Са латинском речи *disciplina* корен дели и *discipulus* (ученик). Дакле, већ у значењу речи *дисциплина* учење је спојено са редом. Грчки софисти поредили су процес образовања и васпитања са земљорадњом. Да би сетва била успешна, неопходни су плодна земља, добро семе и вешт сејач. Тако је за добро образовање и васпитање потребно да постоји ученик са одређеним диспозицијама, квалитетно знање и вешт наставник.

Користећи ово поређење, софисти као да су заборављали да је време до жетве дуго и да постоји и сполни услов, наиме повољан временски фактор, да би жетва била загарантована. Тај фактор у настави је дисциплина. Тамо где се учи, дисциплина је неизоставна, онај који добро учи мора бити дисциплинован. Сведоци смо многих пораза домаће просвете. На часу на коме не доминира глас наставника (дакле, онога који зна и пре-*даје* то знање), на коме лете згужвани папери, севају мобилни телефони – нема учења, јер га не може ни бити. У војним школама ситуација је другачија: нема недисциплине, јер је не може ни бити.

Нема тог часа који се у војној школи изгуби. Као најбољи доказ за ову тврдњу, опет ћу се вратити у своје ђачке дане и Војну гимназију. НАТО агресија на СР Југославију затекла је моју класу у другом разреду гимназије. После неколико дана нашег дечачки романтичног ратовања у Хајд парку, распуштени смо. Као и сви средњошколци у Југославији. Када се рат завршио, војни гимназијалци вратили су се у школске клупе и читаво лета надокнађивали изгубљене часове. Наш летњи распуст биле су две недеље у августу, тек толико да се мало предахне до следеће школске године – али не без лектире, јер је по

старој латинској одмор без литературе смрт и сахрана живог човека!

Колико ће ко учити, индивидуална је ствар. Али ће у војним школама награде непогрешиво добити најбољи ученици и студенти. А најбољи потпоручник у класи бираће гарнизон у који ће се јавити на прву дужност. У свету у коме су везе и путеви између рада и заслуга с једне стране и награда и привилегија с друге стране замагљени, војне школе су утврђења праведности. Официрска одговорност је увек вишелојна. Одговорни смо према претпостављеном, потчињенима, колегама, јединици, војсци, професији, држави и, коначно и најважније, према друштву као целини. На официрској одговорности према целини заснива се бескомпромисна свест о значају војне ефикасности. Ефикасност тражи праведност: да најбољи буду награђени, да постану вође и војсковође. Зато је учење у војним интернатима на цени, а упорност у раду и врхунски резултат најбоља препорука за награду. Учење је увек нечим мотивисано. Мени је драго објашњење Георга Зимела према коме што више себе развијамо као личности, то смо ближи Богу. Ако Бога схватимо попут Светог Бонавентуре, као сазнајну сферу чији је центар свуда, а чија површ није нигде, онда наш напредак у знању чини да будемо сличнији Богу. Знај да постоје и други мотиви: радозналост, самопотврђивање, углед, престижан посао, каријерни успех, новац и његове могућности да нас убаци у лифт који води на више спратове друштвене стратификације. Општи је утисак да је данас доминантан, нажалост, само овај последњи мотив. Официрске плате, познато је, ниже су од оних које зарађују менаџери у мултинационалним корпорацијама или програмери. Међутим, официрски позив има виши смисао. На ономе који бира позив којим ће се бавити у животу је да одлучи да ли ће живот провести тражећи смисао у лажној трансценденцији новца или ће прећи у простор смисла. А војне школе, као светилишта војне професије у којима се одигравају обреди иницијације нових чланова професионалне заједнице, простори су смисла.

У Војној гимназији се много научи, на Војној академији се одрасте и очврсне. Војна гимназија, а нарочито Војна академија, школе су којима се њихови полазници могу поносити. Прва је основана да би се у многољудној ЈНА створила пробрана широко образована елита, а друга је основана да би Србија могла да постоји као слободна и независна држава. Пробајте да се сетите неког факултета у Србији који има алумнисте веће и значајније од Јована Драгашевића, Димитрија Ђурића, Саве Грујића, Радомира Путника, Степе Степановића, Живојина Мишића, Петра Бојовића, Стевана Бошковића, Тодора Павловића... ▀